

je odklonil to priporočilo in radi tega je podal ministrski predsednik Vajda Vojvod ostavko celokupne vlade.

Avstrija zmanjšuje število državnih uradnikov. Avstrija bo odpustila 5 odstotkov vseh državnih nastavlencev. Tozadevni zakonski predlog bo stopil v veljavo s 1. oktobrom z nazaj posegajočo močjo. Že s 1. oktobrom bo odpuščenih krog 2000 državnih uradnikov. Isto število odpuščenec pride v poštev tekom novembra in decembra.

Poljska je dobila od francoske bančne skupine 50 milijonov frankov za podpiranje poljedelstva.

Grški monarhisti so podali predsedniku republike Zaimisu pismo izjavo, v kateri so se izrekli za republiko in je s tem končno javno urejeno vprašanje državne oblike na Grškem.

Vodja nemških fašistov Hitler je prepričan, da bo njegova stranka pri državnozbornih volitvah 6. novembra popolnoma zmagala ter prevzela vladno oblast v Nemčiji.

Nemška vlada proti stavkam in brezposelnosti. Nemška vlada pripravlja nove odredbe, da zatre stavkovno gibanje, ki se je začelo širiti v odgovor na zakonski dekret z dne 4. avgusta o znižanju mezd. Razen tega namerala nemška vlada izpremeniti zakon o brezposelnostnem zavarovanju in ukiniti vsako podporo tistim nezaposlenim delavcem, ki bi odklonili ponudeno jim delo.

Had kulturni boj v Mehiki. Komaj je dobila Mehika novega predsednika Rodrigueza, že je izbruhnil zopet kulturni boj z vso srditostjo. Papež se je zavzel za mehiške katoličane s posebnim pismom, v katerem je opozoril javnost, da niso cerkvene razmere v Mehiki nič boljše od onih v Rusiji in to predvsem radi neprestanega kulturno-bojnega razpoloženja mehiških osrednjih vlad. Papeževo opozorilo je močno zbudilo predsednika Rodrigueza, ki je pustil izgnati papeževega zastopnika in je zagrozil, da bo zatvoril vse katoliške cerkve in okrnil še ono pičlo svobodo, katero je uživala duhovščina. Tokratnemu kulturnemu boju v Mehiki napovedujejo posebno ostrost in dolgotrajnost. — Zakonodajna skupščina mehiške države Veracruz je sklenila, da se vzamejo katoliškim duhovnikom vse državljanske pravice in sme vlada takoj zapleniti vsa cerkvena posestva.

Novi dunajski nadškof, vseučiliški profesor dr. Innitzer, je bil 7. oktobra slovesno ustoličen.

Pet zakramentov eden dan. Meseca septembra je v mestu Lincu na Gornj. Avstrijskem Friderik Bernardis, korporal 7. lovskega polka, eden dan prejel pet zakramentov. Bernardis je bil na slovesen način sprejet v katoliško Cerkev. Ker so dvomili, ali je pravilno krščen, so ga pogojno krstili. Nato je šel k spovedi, in sicer radi tega, ker je morda kot otrok bil vendar veljavno

krščen ter se je moral po krstu storjenih grehov spovedati. Po spovedi je šel k sv. obhajilu. Po daritvi sv. maše je prejel zakrament sv. zakona. Potem se je Bernardis podal v škofovo domačo kapelo, kjer je bil od škofa birman. To je izreden in nenavaden slučaj, da bi kdo en dan prejel pet svetih zakramentov.

Narodni socialisti kot romarji. Iz Dunaja je 150 narodnih socialistov poromalo v Marijino Celje. Ti ljudje kaj radi zatrjujejo, kako spoštujejo vero, katera je najjačja opora narodnosti. Njihova dejanja pa so čisto drugačna. Vero baje spoštujejo, duhovnike pa napadajo po časnikih, shodih in v zasebnem življenju. Tudi kot marijacejski romarji so pokazali, kakšni kristjani so. Njihov list »Kampfruf« poroča o tem, kaj so ti narodno-socialistični romarji v Marijinem Celju počeli. List poroča o burnih »heila«-klicih, s katerimi so bili sprejeti in katere so istotako burno vračali, o izletih v lepo okolico, o zborovanjih, o dobrem obedu, kjer se je tudi obilno pilo, kar je seveda povzdignilo navdušenje itd. Ne poroča pa list ničesar o tem, da bi bili gospodje in gospodiči narodni socialisti šli v slovečo Marijino cerkev, ter tamkaj opravili svojo pobožnost. Zato vendar gre človek na božjo pot, da v cerkvi molí, prisostvuje sv. maši, prejme sv. zakramente. Narodni socialisti tega niso storili. Ravnali so tako, kakor tisti židovski športniki, ki prihajajo po zimí v Marijino Celje, pa se Marijini cerkvi daleč izognejo.

Čudež sv. Januarja. Sv. Januarij je bil škof v Beneventu na Italijanskem, ter je bil okoli leta 305 s 6 tovariši obglavljen, umrl je torej kot mučenik za sv. vero. Njegovo telo je shranjeno v Napolju, in sicer v kapelici, ki je prizidana stolni cerkvi, glava in steklenica s krvjo pa v zakladnici te cerkve. Na praznik sv. Januarja, 19. septembra, se vsako leto dogodi čudež s krvjo. Zgodil se je tudi letos. Ob pol devetih predpoldne so telesne ostanke in tudi steklenico s strjeno krvjo prenesli v stolno cerkev ter izpostavili na glavnem oltarju. Ko so steklenico s krvjo približali svetnikovi glavi, da se je je dotaknila, je kri v steklenici začela kipe. Ljudstva se je v tem hipu polastilo silno navdušenje, zazvonili so zvonovi vseh cerkva, zagrmeli topovi, zabučale so sirene vseh ladij, ki so zasedane v pristanišču. Napolsko ljudstvo tega svetnika-mučenika, ki je mestni patron, visoko časti.

Katoliška mladina na Japonskem. Katoliška akcija, ki se organizira tudi na Japonskem, smatra kot svoj bistveni in najvažnejši del mladinsko gibanje. Tokijski nadškof je v letošnjem postnem pastirskem listu dal posebna navodila za organizacijo mladine širrom nadškofije. Pravila te mladinske zveze so bila pretresena na zborovanju župnikov ter odobrena od nadškofa. Nedavno je bila ustanovitev te zveze, h kateri se je že prišlo veliko število mladeničev iz vseh župnij. Na ustanovnem zborovanju je bilo navzočih več japonskih katoliških vseučilišnih profesorjev in cvet japonskega

katoliškega razumnštva. Katolicizem na Japonskem razvija živahno delavnost, ki jo povečuje smotreno in požrtvovalno delovanje laičnega apostolstva.

Oljska gora v Savinjski dolini. Mudil sem se v minulem tednu v svojem domačem kraju in obiskal tudi Oljsko goro, kraj mladostnih let, mladostnih nad. Bodi pozdravljena, cerkvena vrh gore, cerkvena bela! Kmalu bo zopet bela. Zunanost cerkve bo lepša kot je bila pred požarom. Cerkevna streha iz moderne opeke je že gotova, zvonika dobila prihodnje leto bakreno streho. Vsa zunanost bo prenovljena, pogled v notranost cerkve pa je mučen, škoda velika — velika!

Smrt šolske sestre. V mariborski bolnici je umrla šolska sestra Marcela Muri, ki je bila priznana učiteljica ročnih del in izdelovateljica mašnih obel. Blaga pokojnica je bila doma iz Jezerskega na Koroškem in rojena leta 1890. Preoblečena je bila v Mariboru leta 1910 in je tudi tukaj delovala. Pokoj delavni duši!

Nesreča vsled splašenja konj. Posestniku Francu Mlakarju iz Ciglenca so se splašili konji na povratku iz Maribora proti domu. Voznik je padel pod konja, ki sta ga tako poškodovala, da so ga morali spraviti v mariborsko bolnico.

Tovorni avto zavozil v voz. V bližini Nove vasi pri Ptujju se je zgodila ta-le nesreča: Tovorni avtomobil je zavozil dne 5. oktobra zvečer s tako silo v voz mesarja Skrbinskega od Sv. Urbana, da je voz popolnoma razbil. 16letna deklica Marta Nežman, ki je bila na vozu, je padla na cesto in se nevarno poškodovala. Konja so morali takoj ubiti, le voznik je bil lažje poškodovan.

S krampom je bil poškodovan na glavi in po celem telesu posestnik Jos. Plohl iz Kukave, občina St. Lovrenc v Slov. gor. Težje poškodovanega so prepeljali v ptujsko bolnico. Napad preiskuje sodišče.

Napad na biseromašnika. V noči 3. oktobra krog 11. ure je bilo vlomljeno v župnišče biseromašnika in župnika g. Cankarja v Središču ob Dravi. Vlomilec je udrl v pisarno tik ob spalnici biseromašnika in še v eno sobo, kjer je prebrskal vse predale, ki so pa bili prazni. Župnik se je le prebudil in naredil luč, ker je mislil, da je kedo od domačih in vprašal, kaj da želi ob tako pozni uri. Vlomilec je hušnil ob posvitu luči v pisarno, kjer se je hotel skriti in je zapiral vrata. G. župnik je stopil bliže pisarne in zagledal bosenogega neznanca, ki si je zakrival obraz z žensko ruto. Na ponovno župnikovo vprašanje, kdo da je in kaj da hoče, je odgovoril tolovaj: »Denar!« Vlomilec je 85letnega biseromašnika sunil v tilnik, da je padel in se ranil nekoliko. Župnik je še bil toliko pri moči, da je klical in zvonil, a lopov je seve kar najhitreje pobegnil, si odprl vrata na dvorišče in zginil v noč. G. kaplan je opozoril okolico na nočni

obisk s strelom skozi okno. Kmalu je bilo po koncu celo župnišče, sosede in orožniki, ki so odkrili sled bese leve noge.

Z nožem v desno ramo. Dne 6. t. m. zvečer je zabodel 24letni Henrik Strnad z nožem v desno ramo blizu tilnika 18letnega delavca iz Spodnje Hudičke Ivana Ošo, ko se je vračal v družbi treh mlajših fantov iz Celja v Gaberje. Napadalec se je izgovarjal pri zaslišanju s polno pijanostjo.

Železna peč zanetila požar. Dne 3. t. m. je izbruhnil radi prehodu zakurjene železne peči ogenj na strehi hiše, v kateri prebiva v Lučah čevljar Plesec. Obstoja je velika nevarnost, da objamejo in uničijo plameni celo vas. Gasilec gre zasluga, da so ogenj omejili in preprečili največjo nesrečo.

Precejšen roparski plen. V noči 7. t. m. je bilo vlomljeno v občinsko blagajno v Zagorju ob Savi in odnešene gotovine 19.000 Din. Spretni vlomilci so napravili v železno blagajno Wertheim štiriozglato odprtino, skozi katero so izmaknili denar. Tolovaji so bili skrajno previdni, da jih ni nikdo čul, čeravno je občinski urad na sredini Zagorja, blizu pošte in stanujeta nad občinsko pisarno tajnik in uradnik. Občina je imela blagajno zavarovano za 100.000 Din. Ko jim je padel tako dober plen v roke na občini, so obiskali brezuspešno Sokolski dom, kjer niso našli na denar, in še hišo, v kateri je posojilnica, odkoder so pa bili pogonani.

Roparski napad. V četrtek dne 6. t. m. je zaprla gospa Kerčeva v Kranju ob običajni uri trafiko in se še mudila v lokalu do 10. ure zvečer. Nato se je podala na sprehod, a naenkrat se ji je približal neznanec in zagrabil njeno ročno torbico. Napadena je močno držala torbico in jej je ropar podstavil nogo, da je padla in se le na ta način se mu je posrečilo, da ji je iztrgal torbico, v kateri je bilo 1400 Din, in zbežal. Ropar bi naj bil star 20 let, bolj majhne in čokate postave. Dobro mu je moralo biti znano, kedaj zapira gospa trafiko in kam da hodi običajno na sprehod. Prave sledi za roparjem zaenkrat še ni.

Če strela zdivia. Huda ura je obiskala v noči od petka na soboto (7. na 8. t. m.) vasio Ilovko pri Kranju. Med divjanjem nevihte so švigale in udarjale strele. Pri posestniku Simonu Verliču je užgala strela na sredi vasi dva velika škodnja, polna slame. Strele so divjale še tudi po drugih hišah, švigale iz sobe v sobo, krušile omet ter razdejale vse električne naprave. Ljudje so bili v največjem strahu, a pri vsej grozi ni bilo na srečo nobene človeške žrtve.

Hud pretep na gasilski veselici. V nedeljo dne 2. oktobra se je vršila v vasi Močvirje (občina Bučka pri Novem mestu) gasilska veselica, na kateri je došlo pozno zvečer med pijanimi fanti do prepira in slednjič do krvavega pretepa, v katerem so imele glavno besedo noge od miz ter stolov in seve noži.

Padla po stopnicah in se ubila. V Ljubljani v Pražakovi ulici št. 8 je padla dne 5. oktobra Marija Zadravec, žena upokojenega železničarja in hiš-

SARGOV

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi
ga pa lahko vsak!

Če je zobni kamen uničil zobe, je že prepozno! Kar ne more nobena zobna pasta, naredi Kalodont: on odpravi polagoma nevarni zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Doktor Bräunlichu, in to ga dela tako zelo učinkovitega!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

nika, po stopnicah tako nesrečno, da si je pretresla možgane in je umrla med prevozom v bolnico.

Huda ura s točo in sirelo. Izredna vremenska prikazen je bil 3. oktober. Predpoldne okrog 11. ure omenjenega dne je klestila med nalivom kot orehi debela toča po Krškem polju in je napravila zelo mnogo škode po vinogradih krog Rajhenburga, Vidma in Krškega. Vinogradi, up in veselje vinogradnikov ob Savi, so bili tekom par minut uničeni. Isti dan pa je poleg toče urezavala še tudi strela z vso usodepolnostjo. Posestniku Štefanu Levstiku v Zagorici pri Dobropoljah na Kranjskem je užgala strela stanovanjsko hišo, ki je pogorela do golega zidovja. — V Veliki Dobravi pri Višnji gori je urezalo v kozolec dvojniki, ki je bil last cerkvenika Franca Kralja. Da se ni razširil ogenj na celo vas, je preprečil hudi naliv. — Na Češnjicah pri Trebelnem je zanetila strela krčmo in hlev Janeza Barbota. Povrh je ubila strela še vola v hlevu. Vsi pogorelci so tik pred zimo hudo udarjeni, zavarovalnina je le neznatna.

Usodepoln udar strele. V ponedeljek dne 3. oktobra je udarila med hudo nevihto strela v poslopje Franca Kandareta v Danah pri Starem trgu pri Ložu. Posestnik trpi znatno škodo, ker mu je pogorel ves hlev, ki se je držal hiše, v katerem je imel šest glav živine in na podstrešju polne zaloge sena. Enega vola je strela tako hudo oplazila, da so ga morali takoj na mestu ubiti. Ostalo živino so pa z velikim naporom zvelikli na varno. Domala je po-

stal žrtev strele tudi posestnikov sin Franc, ki se je baš nahajal v hlevu in ga je s tako silo vrglo ob tla, da se je komaj še po vseh štirih rešil. Kašča, polna žita in koruze, je popolnoma uničena. Dalje je tudi pogorelo veliko parov čevljev, več usnja in vse čevljarско orodje, ker je imel starejši sin v podstrešju svojo čevljarско delavnico. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

Priporočamo tvrdko **Franjo Klanjšek, Maribor, Glavni trg.** Tam dobite najcenejše blago za moške in ženske obleke, kakor tudi usnje, podplate in vse drugo špecerijo. 1114

Mi vemo, da za Vaše pridelke skoro nič ne dobite. Zato Vam tudi mi damo blago za ceno, ki je primerna Vašim dohodkom. Pridite v Maribor, Gosposka ulica 10, k **Antonu Macunu**, in se tam prepričajte. Samo eden primer Vam dam in to je: Moška suknena obleka Din 189, moško zimsko suknjo (štucer) D 240, ženski plašč 340 Din itd. 1115

Zahvala. Jaz podpisani Anton Šumenjak, posestnik v Prerodu, se javno zahvaljujem upravi »Slovenskega Gospodarja« za podporo 1000 Din, katera me mi je izplačala kot pogorelcu stanovanjske hiše in celoletnemu naročniku s plačano naročnino lista »Slovenski Gospodar«. Priporočam vsem, da se naroče na ta list in ga celoletno plačajo. — V Prerodu pri Polenškaku, dne 25. septembra 1932. — Šumenjak Anton, posestnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

H. V., Rajkovec. Žalibog Vam ne moremo ugoditi, ker mi sami ne izdelujemo klišejev, ki bi bili za odtis na rotaciji, na kateri se »Gospodara«.

Še po smrti dragi ljudski zastopnik.

Pred kratkem je umrl poslanec Edward Eslick Tennessee, kojega pogreb je stal ameriške Združene države — 14.500 dolarjev.

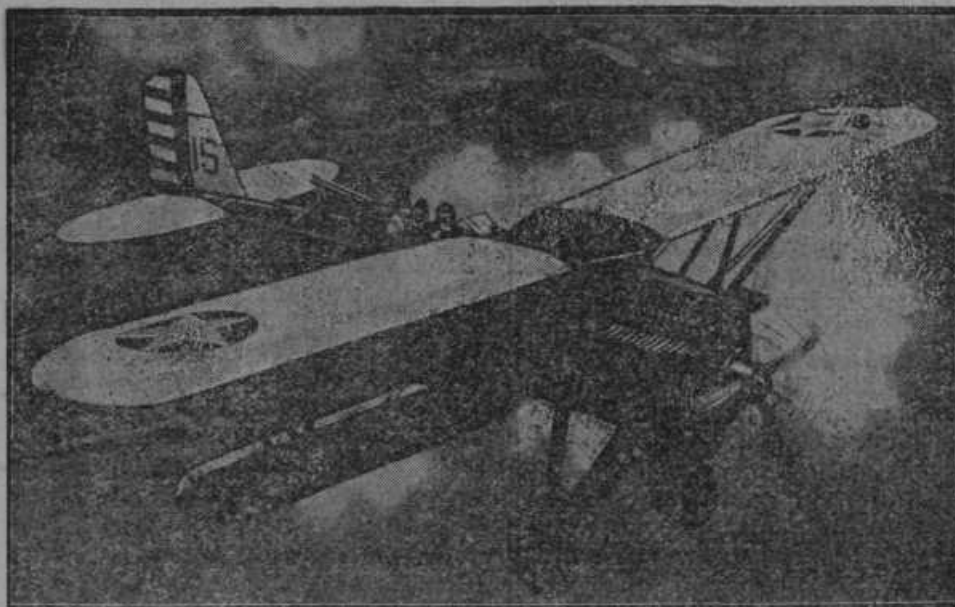
Ako pomislimo, da je umrlo od zadnjega zasedanja ameriškega kongresa (parlamenta) že 20 ljudskih zastopnikov ali poslancev, ni potreba še posebno poudariti, da igra poslanska smrt pri postavitvah državnega proračuna v Združenih državah Severne Amerike veliko vlogo.

Koj po poslančevi smrti prejme njegova vdova kot posebno darilo ček za 10.000 dolarjev. Tej svoti se še pridružijo drugi postranski izdatki, ki gredo na račun davkoplačevalca. Tako en poseben izdatek so dragocene krste, salonski železniški vozovi za prevoz trupla, stroški za spremstvo poslancev in sorodnikov, ki posodijo umrlemu pot v njegovo domovino in se zopet vrnejo nazaj v Washington, končno še gotove svote, katere si pustijo izplačati najvišji dostojanstveniki iz državne blagajne za nagrobne govore, v katerih nasitijo žalujoče preostale z vrli nami in zaslugami pokojnega. 20 poslancev, ki je zapustilo ta svet na tem zasedanju kongresa, ki je 72. od proglasitve neodvisnosti Združenih držav, je stalo davkoplačevalce po smrti okroglih 300.000 dolarjev.

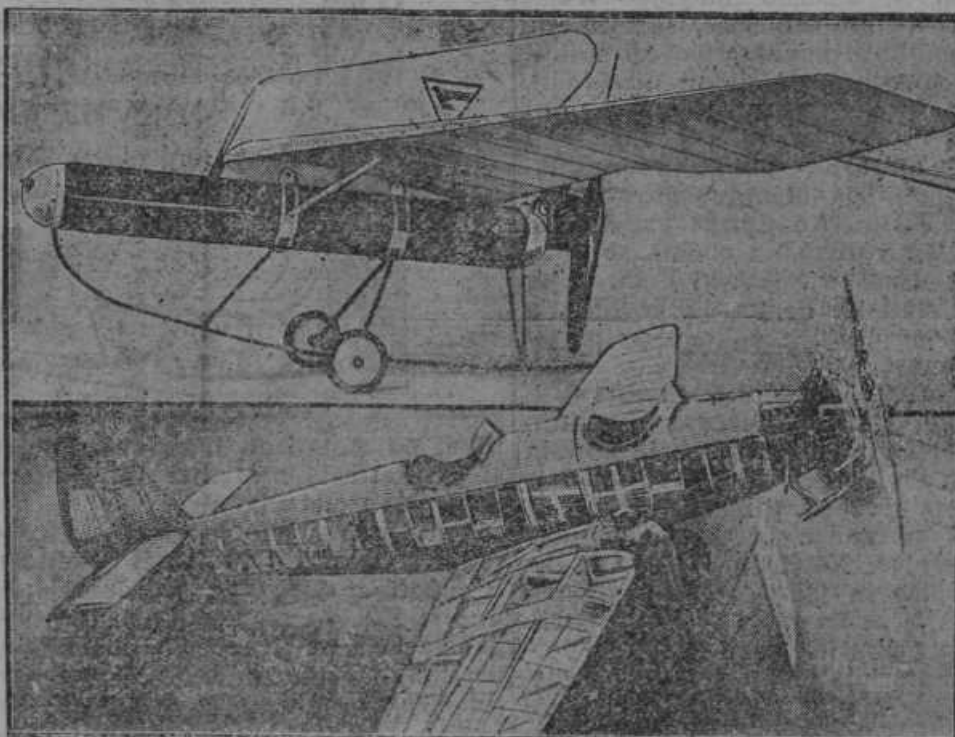
Med zasedanjem zadnjega kongresa se je preselilo v večnost 29 članov parlamenta. Za smrt teh je bilo izdanih s čeki za vdove vred iz državne blagajne 390.000 dolarjev. Izza raznih poprejšnjih zasedanj so znane še mnogo višje svote. Ker so pa v zadnjem času omenjeni pogrebni stroški le previsoki, so sedaj znižali ceno za krsto od 1000 na 400 dolarjev.

Ob priliki prepeljave senatorja, ki je trajala po železnici dve uri, je zahtevalo 14 poslancev povračilo 600 dolarjev.

V prejšnjih desetletjih, ko še ni bilo povsod železnice, je bil tak poslanec

Najnovejše ameriško bojno letalo-dvosedežnik, iz katerega lahko strelja s strojnico tudi zadaj sedeče spremljevalec pilota.

Dva modela najnovejših Junkerjevih nemških letal. Zgoraj letalo na pogon s stisnjenim zrakom, spodaj prerez Junkersovega letala, ki omogoča interesentom natančen pogled v podrobno konstrukcijo.

Belgijski ribiči so ulovili v mrežo in potegnili z morskega dna 200 let staro sidro. — Desno: Francoz Alain Gerbault je nastopil v čolnu na jadra vožnjo okoli sveta.

pogreb mnogo cenejši. Poleti niso mogli prevažati krste po cele tedne in radi tega so pokopali umrle poslance enostavno v Washingtonu. Danes, ko so opremljeni ameriški vagoni z najbolj modernimi hladilnimi napravami, se pač izplača za enega moža prevoz na državne stroške iz Pennsylvanije v Florido. Spremljevalci trupla lahko med potjo nemoteno trgujejo.

Poseben slučaj je bil prevoz rajnega poslanca Elsyona leta 1921. 17 poslanec spremlstva je izkazalo samo za vožnjo račun za 5373 dolarjev.

Večkrat se zgodi, da umrli poslanec ne zapusti vdove, ki bi lahko sprejela

kot posebno darilo 10.000 dolarjev. V takih slučajih se vsikdar posreči iznajdljivosti kongresa, da iztakne kakoga daljnega sorodnika, ki poda izjavo, da je pripravljen, sprejeti državno darilo 10.000 dolarjev.

Tudi vsi oni, ki so bili enkrat poslanci, pa niso več, imajo pravico, da se lahko udeležujejo sej kongresa. Če umrje takšen bivši poslanec kot poslušalec med zasedanjem, ga tudi pokopljejo na državne stroške.

Navada pokopavanja senatorjev in poslancev na račun državne blagajne se je rodila leta 1809, ko je umrl senator Malbom, a njegov pogreb je stal

komaj 3 dolarje. Pogreb Henryja Klapa je stal že 5445, senatorja Hearsta, zastopnika Kalifornije v državni službi leta 1891 — 21.332 dolarjev, pogreb Warrensa, tasta izza svetovne vojne znanega ameriškega generala Pershinga 19.478 dolarjev.

Resni opomini vinogradnikom.

(Dopis od Sv. Trojice v Hal.)

Ko sem poromal dne 22. 9. t. l. malo izven mej naše obširne župnije v sosedno, oglasim se mimogrede pri mojem dobrem prijatelju. Kakor se že v obče govori pri nas vinogradnikih, sva tudi midva pokramljala o vedno naraščajoči vinski krizi.

Prijatelja vprašam glede trgatve rane sorte. On mi odgovori: Sem že obral in prodal! Vprašam: Po kaki ceni? He — saj veste, kako je. Prodaj sem takoj mošt tistemu gospodu na Ptuj, ki je dal oznaniti, da plača to vrsto 1 Din za 1 liter mošta. — Po kratkem najinem pogovoru pa pridejo k mojemu prijatelju trije gospodje kupci, dva iz Maribora in eden iz Ptuja. Vprašajo radi mošta. Pravi, sem že odprodal mošt. Oni: po kaki ceni pa? Za po 1 Din liter. — A zakaj ste ga tako poceni dali, mi bi vam radi dali dva dinarja!

Prijatelji vinogradniki! Ne dajte se letos motiti po kakih prekupcih in slabih cenah moštu in vinu. Znano nam je, da je letos dosti manj starega vina v zalogah in vinogradniških kletih, kakor ga je bilo lanskega leta sedajni čas. To je pribita resnica, katera se ne da izpodbijati od nikogar.

Dobro nam je tudi znano, da je letos po več krajih uničila toča ves letošnji pridelek, deloma čez polovico.

Kjer je še nastavek zelo dobro kazal, pa ga je po peščenih legah uničila suša od 50 do 75% in se bo veliko manj pridelalo vina kakor lansko leto. Tako je pri nas v Halozah in veliko bolj ne drugod, izjema je le lega in težka zemlja.

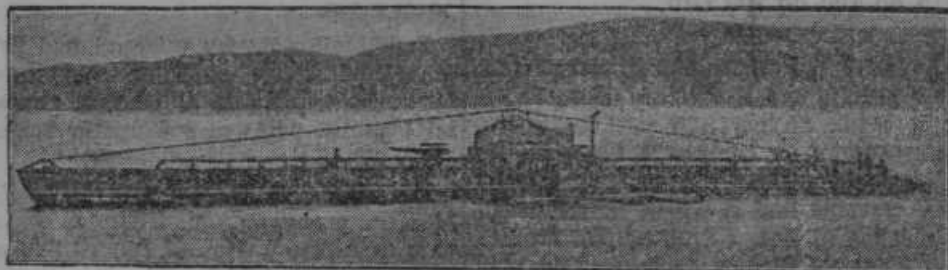
Dragi tovariši! Na novo ustanovljena podružnica vinorejskega društva nas opominja in svari:

Ne hodite ponujati in prositi na vse strani vinskih kupcev in gostilničarjev z moštom, ker s tem si ne boste koristili popolnoma nič, pač pa veliko škodovali sebi in drugim.

Nikakor ne prodajajte mešanega in slabšega mošta pod 4 Din liter, ker se to itak slabo splača, posebno kateri nimate svoje domače vprege.

Držimo se resno po primeru časa in trezno v vsem, ter se ne dajmo begati od kakoga mešetarja, ki mu je za lasten žep.

Kupci mošta in vina, resni kupci, bodo itak prišli z nami v dotiko, ako hočejo dobiti izkorno, svetovno znano haloško kapljico, tudi lahko pridemo

Na francoski podmornici »Persee« je nastala na odprtem morju eksplozija, ki je zahtevala dva mrtva in več težko ranjenih. Čoln so rešili pred potopom.

Prebivalci po zadnjem strašnem potresu uničene grške vasi.

Elektrarna belgijske prestolice Brüssel je pogorela.